

Bezwaar tegen het opheffen van het vak ANW.

Het idee over ANW en de redenen die gegeven worden waarom het vak 003971 nu plotseling overbodig is kloppen niet.

ANW is een vak dat boven de verschillende natuurwetenschappelijke vakken staat. Het is nooit bedoeld als een vak dat om kennis uit de natuurvakken draait, hoewel er wel kennisonderdelen gegeven worden om tot verstandige oordelen te kunnen komen. Het vak heeft tot doel om te begrijpen wat de natuurwetenschappen betekenen, het belang te duiden. En om te herkennen hoe ze gebruikt worden in de maatschappij en hoe soms helaas niet, als er bijvoorbeeld besluiten worden genomen die te weinig in overeenstemming zijn met wetenschappelijk bewijs. Ook gaat het om het kritisch bezien van zaken die 'wetenschappelijk bewezen' zijn, het herkennen van misleidende grafieken of foute claims. Iemand die ANW heeft gehad zou Diederik Stapel hebben kunnen ontmaskeren als iemand die niet volgens de wetenschappelijke conventies werkte.

Er wordt als reden gegeven dat dit naar de onderbouw kan omdat het niveau in de natuurvakken daar zal stijgen. Ik heb echter weinig concreets in nieuwe programma's kunnen vinden. Maar veel belangrijker is dat dit niet bij het ontwikkelingsniveau van leerlingen in de onderbouw past. Dit niveau van denken over wetenschap kan je daar echt niet aanbieden! Ook scholieren die het vak in de vierde krijgen vinden het nog lastig. De waardering voor het vak komt vaak pas achteraf, als ze het tegenkomen in hun studie of beroep. Maar zonder aandacht op school zou het nooit gekomen zijn.

Een andere reden zou volgens de onderwijsraad zijn dat leerlingen in de bovenbouw die beta-vakken doen het vak al krijgen. Ze komen zeker onderdelen tegen in de aparte vakken, maar niet voldoende. De filosofische en ethische vraagstukken krijgen maar weinig aandacht, en beta's op hun beurt moeten begrip krijgen voor de huiver in de maatschappij voor hun vak, die ze soms wat hooghartig afdoen.

Erger nog is dat de leerlingen met een M-profiel die kennis niet meer zouden opdoen. Achteraf vinden juist de niet-beta's dat ze bij ANW iets belangrijks hebben geleerd, sommigen noemden het zelfs hun belangrijkste vak. Juist zij, die wellicht in politiek of bestuur besluiten gaan nemen moeten die kritische onderzoeksblik krijgen. Bij menig debat in de politiek zou de ANW vraag 'hoe weet je dat het waar is' een belangrijkere rol moeten spelen.

Het is een vak dat belangrijk is voor later. Het appelleert aan kritisch denken buiten de gewone vakhokjes en dat is voor iedere VWO leerling belangrijk. De redenen die aangevoerd worden om te vertellen dat ANW over compleet is, vindt ik niet deugdelijk onderbouwd.

Ik begrijp dat het onderwijs op dit moment ook opgelegd krijgt de zesjescultuur te bestrijden en moet streven naar een 'ambitieuze leercultuur waar excellentie wordt gestimuleerd en hoogbegaafdheid wordt ondersteund' op het VWO. Dat rijmt niet met de voorgenomen beslissing dat zo'n 'metavak', dat ambitieus is, echt bij het niveau van de 2e fase VWO hoort, wordt opgeofferd om meer ruimte te geven aan rekenen en spellen. Kwaliteit alleen afmeten aan de kernvakken is armoedig, niet ambitieus.

Ik hoop dat u met ervaringsdeskundigen die enige tijd geleden ANW hebt gevolgd hier eens van gedachten over wilt wisselen. ANW is een prachtig vak. CKV trouwens ook. Vakken die een leerling misschien niet gelijk kan plaatsen,

die niet zo te meten zijn in nulmetingen en andere metingen van het ministerie, maar die iets zaaien wat later kan opbloeien.

Dr. I.L. Ida van Genderen
Docent ANW, biologie,
teamleider 2^e fase VWO
Rembrandt College Veenendaal.